

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 194/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. T., S., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Toš 7/2008 zo 6. novembra 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. T. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. júna 2009 doručená sťažnosť Ing. V. T., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. K., M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1

a čl. 144 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Toš 7/2008 zo 6. novembra 2008 (ďalej aj „rozsudok zo 6. novembra 2008“ alebo „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „Špeciálny súd“) č. k. PK 1 TŠ/2/2006-251 z 28. marca 2008 (ďalej aj „rozsudok Špeciálneho súdu z 28. marca 2008“) bol sťažovateľ uznaný vinným z trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov.

Proti rozsudku Špeciálneho súdu z 28. marca 2008 podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom poukázal, že výsluchy všetkých štyroch svedkov sú rozporuplné a nepresvedčivé. Taktiež poukázal na skutočnosť, že obrazovo-zvukový záznam z 13. a 17. mája 2005, ktorý bol vyhotovený za pomoci agenta provokatéra J. K., je ako dôkaz nepoužiteľný, ako aj na množstvo dôkazov, ktoré v predmetnom konaní svedčia v jeho prospech. Najvyšší súd na tieto dôkazy neprihliadal a vyhodnotil ich v rozpore s § 2 ods. 6 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005.

Podľa názoru sťažovateľa agent provokatér nesmie iniciatívne navádzať na trestnú činnosť, napriek tomu bol sťažovateľ 13. a 17. mája 2005 z iniciatívy agenta zatiahnutý do jeho kancelárie a ním bol navádzaný na trestnú činnosť, pričom *„Konanie sťažovateľa nebolo spontánne. Pri rozhovore sa správal pasívne a všetka iniciatíva išla od agenta provokatéra, ktorý zavolať sťažovateľa do svojej kancelárie. Iná by bola situácia, keby sťažovateľ bol iniciatívny a zavolať by agenta do svojej kancelárie.“*

Podľa sťažovateľa ustanovenie § 88b ods. 2 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 nie je v súlade s čl. 6 dohovoru, ktorý hovorí, že každý má právo na spravodlivý proces. Dôkazy získané agentom provokatérom sú v rozpore s právom na spravodlivý proces. Aj Európsky súd pre ľudské práva vyslovil právny názor v rozsudku z 5. novembra 2002 k sťažnosti č. 48539/99 vo veci Allan proti Spojenému kráľovstvu,

že rozhovor obvineného s agentom nebol spontánny a samovoľný, ale že ho vyvolal agent inštruovaný políciou a dôkaz získaný takým spôsobom je nezákonný.

Najvyšší súd ako odvolací súd rozsudkom zo 6. novembra 2008 rozhodol tak, že sťažovateľa odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov a výkon trestu podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov. V odôvodnení napadnutého rozsudku najvyšší súd *„nijako logicky nezdôvodnil skutočnosť, že korunný svedok J. K. sa vo svojich výpovediach v prípravnom konaní, ale aj v konaní pred súdom dostal do zjavných rozporov. Rovnako sa dostali do rozporov aj ostatní svedkovia (M. G., M. S., M. M.), čo odvolací súd tiež nijako nevysvetlil.“*

Obrazovo-zvukový záznam rozhovoru medzi agentom J. K. a sťažovateľom z 13. mája 2005 a 17. mája 2005 je v spise na CD nosiči. Rovnako sú v spise na CD nosiči zaznamenané aj výsluchy svedkov a sťažovateľa z hlavného pojednávania pred Špeciálnym súdom z 5. júna 2006, zo 6. júna 2006, z 22. júna 2006 a z 28. marca 2008. Najvyšší súd vo vzťahu k námietke týkajúcej sa agenta provokátéra len stroho skonštatoval, že svedok J. K. bol ustanovený za agenta v súlade so zákonom a vo vzťahu k námietke týkajúcej sa rozporných výpovedí svedkov konštatoval, že závery v napadnutom rozsudku sú správne, pokiaľ ide o hodnotenie výpovedí svedkov J. K., M. G., M. S. a M. M., ako i zvukovo-obrazového záznamu.

Rozsudok zo 6. novembra 2008 podľa sťažovateľa *„nie je dostatočne odôvodnený, je arbitrárny, s priamym dopadom na porušenie základných ľudských práv a slobôd. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku nedal náležitú odôvodnenú odpoveď na námietku sťažovateľa, že výsluchy svedkov sú zjavne rozporuplné a že použitie svedka J. K. ako agenta bolo nezákonné. Odôvodnenie rozhodnutia a použitý výklad obsahu a zmyslu právnej normy súdom (ustanovenia § 88b ods. 2 a § 2 ods. 6 Tr. poriadku) je takto v rozpore s čl. 152 ods. 4 ústavy, ale aj čl. 1 ods. 1 ústavy, a teda z princípov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty, zahŕňajúci prvok predvídateľnosti práva.“*

Podľa sťažovateľa sú rozporuplné a nepresvedčivé aj výpovede jednotlivých svedkov a použitie svedka J. K. ako agenta „*bolo v rozpore s právom na spravodlivý proces, čo je neprípustné. O také dôkazy nie je možné oprieť odsudzujúci rozsudok. Takýto postup je v rozpore s článkom 6 ods. 1 Dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivý proces.*“.

Vzhľadom na uvedené podľa sťažovateľa rozsudok zo 6. novembra 2008 vykazuje vysoký stupeň arbitrárnosti, súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci „*príslušnú právnu normu vykladali ústavne neprijateľným spôsobom*“, čím porušili sťažovateľom označené práva.

V závere svojej sťažnosti sťažovateľ požiadal ústavný súd, aby svojím nálezom vyslovil, že jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo rozsudkom zo 6. novembra 2008 porušené, zrušil napadnutý rozsudok a zaviazal najvyšší súd na úhradu jeho trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom zo 6. novembra 2008. Označené práva sťažovateľa boli porušené v dôsledku toho, že použitie dôkazov získaných agentom bolo v rozpore s právom na spravodlivý súdny proces (podľa sťažovateľa ho agent zatiahol do svojej kancelárie a pri rozhovore s ním bol iniciatívny, zatiaľ čo sťažovateľ zostával pasívny, čo je v rozpore s § 88b ods. 2 v spojení s § 2 ods. 6 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005), napadnutý rozsudok je založený na rozporuplných a nepresvedčivých výpovediach jednotlivých svedkov, a z týchto dôvodov je napadnutý rozsudok arbitrárny a svojvoľný.

Sťažovateľ namietal nezákonnosť dôkazného materiálu získaného v predmetnom konaní, na ktorom je založený rozsudok zo 6. novembra 2008. Ústavný súd poukazuje na § 566 ods. 3 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 v spojení s § 371 písm. g) tohto zákona.

Podľa § 566 ods. 3 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 dovolanie podľa tohto zákona možno podať len proti rozhodnutiam, ktoré nadobudli právoplatnosť po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

Podľa § 371 g) Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 384 ods. 1) Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 na verejnom zasadnutí súd preskúma zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, ktoré sú uvedené v dovolaní.

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

Z uvedených ustanovení Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 vyplýva, že sťažovateľ mal možnosť námietku nezákonnosti dôkazu predloženého v konaní o jeho veci predložiť najvyššiemu súdu využitím opravného prostriedku – dovolania. V právomoci najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho bolo aj posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu, ako aj posúdenie prípadných procesných pochybení na rozhodovaní v tejto veci zúčastnených všeobecných súdov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2009